

**TALONPOIKAIN EDUSTAJAIN
I YLEISVENÄLÄINEN KOKOUS⁹⁹**

**TOUKOKUUN 4-28 (TOUKOKUUN 17-
KESÄKUUN 10) pnä 1917**

(1)

Проект реорганизации
на аграрном вопросе
представителем Н. Лениным на Всероссийском
съезде крестьянских депутатов от имени с.-д.
фракции.

1. Все помещичьи и государственные земли, а равно удельные, церковные и так далее, должны немедленно перейти к народу без всякой оплаты.
2. Крестьянство должно организовать, через свои Советы Крестьянских Депутатов, для всего земства как прежде немедленно дня кооперативного распоряжения его, исключив из предельной земли окладевного установления землевладельцев Учредительного Совета или Всероссийского Совета Советов, если народ передаст центрального государственного власти в руки такого Совета Советов.
3. Всякая собственность на землю вообще должна быть уничтожена то-есть право собственности на землю должно принадлежать только всему народу; распоряжаться же землей должны

Ensimmäinen sivu
V. I. Leninin käsikirjoituksesta
„Päätöslauselmaehdotus
agraarikysymyksestä”,—
Toukokuu 1917

1

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS AGRAARIKYSYMYKSESTÄ

1. Kaikki tilanherrain ja yksityisten omistamat maat samoin kuin hallitsijasuvun, kirkon ynnä muut maat on annettava viipymättä kansalle ilman mitään lunastusmaksua.

2. Talonpoikaiston on järjestyneesti, talonpoikain edustajain Neuvostojensa välityksellä, otettava viipymättä kaikki maa paikkakunnilla määräysvaltaansa sen taloudellista käyttöä varten, ratkaisematta silti missään määrin ennakolta maankäyttöjärjestystä, jonka säättää lopullisesti Perustava kokous tai Neuvostojen Yleisvenäläinen Neuvosto, jos kansa siirtää keskusvaltiovallan tälle Neuvostojen Neuvostolle.

3. Maan yksityisomistus yleensä on hävitettävä, toisin sanoen omistusoikeus kaikkeen maahan on oltava vain kansalla kokonaisuudessaan; maankäytöstä taas määräävät paikalliset demokraattiset laitokset.

4. Talonpoikain on hylättävä kapitalistien, tilanherrain ja näiden Väliaikaisen hallituksen neuvo maankäytön viipymätöntä järjestelyä koskevan „sopimuksen solmimisesta” tilanherrain kanssa paikkakunnilla; kaiken maan käytöstä määrättäköön paikallisten talonpoikain enemmistön asianmukaisella päätöksellä eikä siten, että enemmistö, s.o. talonpojat, sopii siitä vähemmistön ja lisäksi mitättömän vähemmistön, s.o. tilanherrain kanssa.

5. Sitä vastaan, että kaikki tilanherrain maat siirretään talonpoikaistolie ilman lunastusmaksua, taistelevat ja tulevat taistelemaan kaikin keinoin niin tilanherrat kuin

kapitalistitkin, jotka vaikuttavat erittäin suuresti vielä tietämättömiin joukkoihin ei ainoastaan rahan voimalla, vaan myös sanomalehtien välityksellä, monien pääoman herruuteen tottuneiden virkamiesten, toimitsijain y.m.s. kautta. Sen vuoksi kaikkien tilanherrain maiden siirtämistä talonpoikaistolle lunastusmaksutta ei voida toteuttaa loppuun asti eikä varmentaa ilman talonpoikaisjoukoissa esiintyvän kapitalisteihin luottamisen murtamista, ilman talonpoikaiston kiinteää liittoa kaupungin työläisten kanssa, ilman koko valtiovallan siirtämistä täydellisesti työläisten, sotilaiden, talonpoikain y.m. edustajain Neuvostoilta. Vain valtiovalta, joka on tällaisten Neuvostojen käsissä ja joka ei hallitse valtiota poliisilaitoksen, virkamiestön ja kansasta eristetyin vakinaisen armeijan välityksellä, vaan koko kansan yleisen, aseistetun työläisten ja talonpoikain miliisin kautta, voi turvata edelläesitettyt ja koko talonpoikaiston vaatimat maa uudistukset.

6. Maatalouden palkkatyöläisten ja köyhien talonpoikien, s.o. sellaisten, joilla ei ole riittävästi maata, karjaa ja työvälineitä toimeentullakseen ja jotka hankkivat toimeentulonsa osittain palkkatyöllä, pitää pyrkiä kaikin keinoin järjestäytymään itsenäisesti erikoisiksi Neuvostoiksi tai erikoisiksi ryhmiksi talonpoikaiston yleisissä Neuvostoissa puolustaakseen etujaan rikkaita talonpoikia vastaan, jotka välttämättä pyrkivät liittoon kapitalistien ja tilanherrain kanssa.

7. Venäjää samoin kuin kaikkia muitakin sotaakäyviä sekä monia puolueettomiakin (sotaakäymättömiä) maita uhkaa sodan seurauksena rappiotila, katastrofi ja nälänhätä, koska ei ole riittävästi työkäsiä, ei riitä kivihiiltä, rautaa y.m. Maan voi pelastaa ainoastaan se, että työläisten ja talonpoikain edustajat alkavat valvoa ja johtaa kaikkien tuotteiden tuotantoa ja jakelua. Sen vuoksi on nyt heti valmisteltava talonpoikain edustajain Neuvostojen ja työläisten edustajain Neuvostojen välisiä sopimuksia viljan ja muiden maataloustuotteiden vaihtamisesta maatalouskalustoon, jalkineisiin, vaatteisiin y.m. ilman kapitalistien välitystä ja syrjäyttäen heidät tehtaiden johdosta. Samassa tarkoituksessa on kannustettava tilanherrain karjan ja maanviljelyskaluston siirtämistä talonpoikaiskomiteain haltuun tämän kaluston ja karjan yhteistä käyttöä varten.

Niinikään on kannustettava sitä, että jokaisesta tilanherrain suurkartanosta muodostetaan mallitalous, jossa maata viljellään yhteisesti agronomien johdolla parasta maanviljelyskalustoa käyttäen ja maataloustyöläisten edustajain Neuvostojen päätösten mukaisesti.

Kirjoitettu
ennen toukokuun 17 (30) päivää 1917

Julkaistu ensi kerran vuonna 1917
kirjasessa „Aineistoa agraari-
kysymyksestä”. Kust. „Pribol”

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

2

PUHE AGRAARIKYSYMYKSESTÄ
TOUKOKUUN 22 (KESÄKUUN 4) pnä 1917

Toverit, päätöslauselma, joka minulla on kunnia talonpoikain Neuvoston sosialidemokraattisen ryhmän nimessä esittää käsiteltäväksenne, on painettu ja jaettu edustajille. Elleivät kaikki ole saaneet sitä, niin ryhdymme toimenpiteisiin, että jo huomenna siitä otettaisiin lisäpainos halukaille jakamista varten.

Lyhyessä selostuksessani voin pysähtyä tietenkin vain tärkeimpiin peruskysymyksiin, jotka eniten kiinnostavat talonpoikaistoa ja työväenluokkaa. Niille, jotka ovat lähemmin kiinnostuneita kysymykseen, suosittelisin puolueemme, Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen (bolshevikien), päätöslauselmaa, joka on julkaistu „Soldatskaja Pravda” lehden 13. numeron liitteenä ja jota on selostettu useampaan kertaan „Pravda” lehdessämme*. Tällä kertaa minun on rajoituttava päätöslauselmaehdotukseni ja agraarikysymystä koskevan puolueohjelmamme tärkeimpien, kiistanalaisimpien tai väärinkäsityksiä aiheuttavien kohtien selittämiseen. Eräs tärkein näistä kiistanalaisista tai väärinkäsityksiä aiheuttavista kohdista on se, jota kosketeltiin eilen tai toissapäivänä Ylimmän maakomitean¹⁰⁰ istunnossa, josta te nähtävästi olette kaikki kuulleet tahi lukeneet eilisistä tai toissapäiväisistä sanomalehdistä. Ylimmän maakomitean istunnossa oli läsnä eräs puolueemme edustaja, työtoverini Keskuskomiteasta, toveri Smilga. Hän esitti siellä ehdotuksen, että Ylin maakomitea lausuisi kannattavansa sitä, että talonpojat ottavat viipymättä ja järjestyneesti tilanherrain maat, ja tämän ehdotuksen johdosta toveri Smilga sai osakseen useita vasta-

* Ks. tätä osaa, ss. 279—282. *Toim.*

lauseita. (Ä ä n i : „Niin täälläkin”.) Minulle sanotaan paraikaa, että täälläkin tulee samaten paljon tovereita vastustamaan tätä ehdotusta. Sitäkin suuremmalla syyllä minun pitää pysähtyä selittämään ohjelmamme tätä kohtaa, sillä minusta tuntuu, että suuri osa kaikista ohjelmaamme vastaan esitettävistä väitteistä johtuu luullakseni väärinkäsityksestä taikka katsantokantojemme väärästä valaisemisesta.

Mitä sanotaan puolueemme kaikissa päätöslauselmissa, äänenkannattajamme kaikissa artikkeleissa, „Pravda” lehdessämme? Me sanomme, että poikkeuksetta kaikki maa on siirrettävä kansan omaisuudeksi. Tähän johtopäätökseen olemme tulleet tutkittuamme erikoisesti vuoden 1905 talonpoikaisliikettä, talonpoikaisedustajien lausuntoja I ja II Valtakunnanduudessa, joissa Venäjän kaikkien kolkkien talonpoikain useilla edustajilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä suhteellisen, tietenkin vain *suhteellisen*, vapaasti.

Kaiken maan tulee olla koko kansan omaisuutta. Jo tästä johtuu, että puolustaessamme tilanherrain maiden pikaista ja maksutonta siirtämistä paikallisten talonpoikain haltuun me emme millään muodoin puolusta näiden maiden ottamista yksityisomaisuudeksi emmekä millään muodoin puolusta näiden maiden jakamista. Me olemme sitä mieltä, että maa on annettava kertakylvöön paikalliselle talonpoikaistolle paikallisten ja talonpoikain edustajain enemmistön tekemällä päätöksellä. Me emme millään tavoin puolusta sitä, että tämä maa siirtyisi niiden talonpoikain omaisuudeksi, jotka nyt ottavat sen kertakylvöön. Kaikki moiset ehdotustamme vastaan tähdätyt väitteet, joita olen joutunut alituisesti kuulemaan sekä näkemään kapitalistien sanomalehtien palstoilla, perustuvat mielipiteidemme aivan väärään tulkintaan. Kun me kerran olemme sanoneet — ja minä toistan: me olemme sanoneet sen kaikissa päätöslauselmissamme, että maan on oltava koko kansan omaisuutta ja siirryttävä sille maksutta — niin on selvä, että maan jaon lopullisen säätämisen, maan käytön lopullisen järjestelyn tulee suorittamaan vain valtiovallan keskuselin, s.o. Perustava kokous tai Neuvostojen Yleisvenäläinen Neuvosto, jos talonpoikais- ja työläisjoukot luovat sellaisen vallan, Neuvostojen Neuvoston. Tässä suhteessa ei ole mitään erimielisyyksiä.

Erimielisyydet alkoivat vasta myöhemmin, kun meitä vastaan väitettiin ja sanottiin: „jos asia on niin, niin silloin kaikkalainen tilanherrain maiden viipymätön ja maksuton siirtäminen talonpoikain haltuun on omavaltaisuutta”. Tätä mielipidettä, jonka maatalousministeri Shingarjov esitti täsmällisimmin, arvovaltaisimmin ja painokkaimmin tunnetussa sähköessään, tätä mielipidettä me pidämme erheellisimpänä, talonpoikaistolle ja maanviljelijöille epäedullisena, valtakunnan viljalla turvaamisen kannalta epäedullisena sekä epäoikeudenmukaisena. Tämän sähköen rohkenen lukea osoittaakseni, mitä vastaan me etupäässä väitämme.

„Maakysymyksen omintakeista ratkaisua ei voida sallia ilman yleisvaltakunnallista lakia. Omavaltaisuus saattaa valtakunnan turmioon... maakysymyksen ratkaisu kuuluu lain mukaan Perustavalle kokoukselle. Nykyään maanviljelijät ja maanomistajat ovat muodostaneet paikkakunnilla volostien elintarvikekomiteain yhteyteen maanviljelysasioita käsitteleviä sovittelukamareja”.

Tällainen on hallituksen tästä kysymyksestä antaman lausunnon peruskohta. Jos te tutustutte eilen tai toissapäivänä hyväksytyyn Ylimmän maakomitean päätöslauselmaan tästä kysymyksestä, päätöslauselmaan, jonka hyväksyi äskettäin myös Valtakunnanduuman jäsenten neuvottelukokous, niin te huomaatte, että kummankin mainitun päätöslauselman pohjana on sama näkökanta. Niissä syytetään omavaltaisuudesta niitä talonpoikia, jotka tahtovat luovuttaa maan viipymättä ja maksutta talonpoikain haltuun ja paikallisten talonpoikaiskomiteain jaettavaksi, sekä pidetään lähtökohtana sitä, että vain talonpoikain ja tilanherrain, maanviljelijäin ja maanomistajain vapaaehtoinen sopimus, vain se vastaisi muka valtakunnan yleisiä tarpeita ja intressejä. Juuri sen me epäämmekin, sitä vastaan me väitämme.

Tarkastelkaamme ehdotustamme vastaan esitettyjä väitteitä. Tavallisesti vastaväitteiden sisältönä on se, että Venäjällä on maa jaettu erittäin epätasaisesti niin pienten eri yksikköjen, kuten kylien ja volostien, kuin myös suurten yksikköjen, kuten kuvernementtien ja alueiden, kesken. Ja tällöin sanotaan: jos paikallinen väestö ottaisi enemmistönsä päätöksellä ja tilanherrain tahdosta välittämättä maan haltuunsa ja sitä paitsi maksutta, niin epätasaisuus

säilyisi tai jopa mahdollisesti lujittuisikin. Me vastaamme tähän, että tuollaisen perustelun pohjana on väärinkäsitys. Maan jakamisessa kuitenkin säilyy epätasaisuus kunnes Perustava kokous tai valtiovallan keskuselin yleensä säätää lopullisesti uuden järjestyksen. Siihen saakka kunnes tämä järjestys säädetään — saman tekevää, ratkaistaanko asia talonpoikain tavalla tai tilanherramaisesti, ratkaistaanko se niin kuin me haluamme, siis siirtämällä viipymättä maat talonpoikaiston käsiin, taikka niin kuin haluavat tilanherrat, jotka ovat valmiit vuokraamaan maata korkeasta maksusta ehdolla, että vuokraajatalonpoika ja tilanherra säilyttävät kumpikin oikeutensa, käyköönpä niin taikka toisin, epätasaisuus maan jakamisessa säilyy. Tämä meitä vastaan väittäminen on aivan väärää ja epäoikeudenmukaista. Me puhumme siitä, että on välttämätöntä mitä pikimmin luoda valtiovallan keskuselin, joka ei ainoastaan nojaudu talonpoikaiston enemmistön tahtoon ja päätöksiin, vaan myös ilmaisee välittömästi tämän enemmistön mielipiteen. Tästä ei kiistellä. Kun me kuulemme, että bolshevikkeja vastaan väitetään, luemme kapitalististen sanomalehtien hyökkäilyistä bolshevikkien kimppuun, järkeilyistä, että me muka olemme anarkisteja, niin torjumme ne mitä päättäväisimmän ja pidämme näitä hyökkäilyjä ilkimielisen valheen ja parjauksen levittämisenä.

Anarkisteiksi nimitetään niitä, jotka kieltävät valtiovalan välttämättömyyden, mutta me sanomme, että valtiovalta on ehdottomasti välttämätön, eikä ainoastaan tämän hetken Venäjällä, vaan myös jokaisessa valtiossa, jopa sellaisessakin, joka siirtyisi suoraan sosialismiin. Mitä lujan valta on tietenkin välttämätön. Me tahdomme vain, että tämä valta olisi kokonaisuudessaan ja yksinomaan työläisten, sotilaiden ja talonpoikain edustajain enemmistön käsissä. Juuri tässä me eroamme toisista puolueista. Emme millään muodoin kiellä lujan valtiovalan välttämättömyyttä, me sanomme vain, että kaikki tilanherrain maa on maksutta siirrettävä talonpoikain käsiin paikallisen talonpoikaiskomitean enemmistön päätöksellä ja ehdolla, ettei tapahdu mitään omaisuuden turmelemista. Tämä on osoitettu päätöslauselmassamme mitä täsmällisimmällä tavalla. Me torjumme päättäväisesti katsantokantaamme vastaan esitetyt väitteet, että se olisi muka omavaltaisuutta.

Ei, meidän mielestämme omavaltaisuutta on juuri se, kun tilanherrat pitävät maat hallussaan omaksi edukseen tai ottavat niistä maksun, mutta jos talonpoikaiston enemmistö sanoo, että tilanherran maata ei saa jättää tilanherran käsiin, että talonpoikaisto ei ole monien vuosikymmenien ja vuosisatojen kuluessa nähnyt näiltä tilanherroilta, maanomistajilta muuta kuin sortoa, niin se ei ole omavaltaisuutta, se on *oikeuksien palauttamista*, ja kun on kysymys oikeuksien palauttamisesta, niin ei voida odottaa. Jos nyt suoritetaan maan luovutus talonpojille, niin ei voida poistaa alueiden välillä vallitsevaa epätasaisuutta — se on kiistatonta, mutta tätä epätasaisuutta ei kukaan poista, ennenkuin Perustava kokous kokoontuu. Ja Shingarjov, joka väittää meitä vastaan ja moittii virallisissa papereissa meidän mielipiteidemme kannattajia „omavaltaisuudesta”, jos häneltä kysyttäisiin, mitä hän ehdottaa tämän epätasaisuuden tilalle, ei hän nyt voisi vastata siihen. Hän ei ehdota mitään eikä voi ehdottaa mitään.

Hän sanoo „vapaaehtoinen sopimus talonpoikain ja tilanherrain välillä”. Mitä se merkitsee? Esitän pari tärkeätä numerotietoa, jotka koskevat maanhallintaa Euroopan-Venäjällä. Nämä numerot osoittavat, että Venäjän maaseudun toisessa kohtiossa ovat mitä rikkaimmat tilanherrat, mukaan luettuina myös Romanovit, nuo kaikkein rikkaimmat ja säädyttömimmät tilanherrat, ja toisessa kohtiossa — köyhät talonpojat. Esitän pari numerotietoa, että näkisitte, mikä merkitys on tällä Shingarjovin sekä kaikkien tilanherrain ja kapitalistien saarnalla. Nämä kaksi numeroa ovat seuraavat: jos otetaan koko Euroopan-Venäjän rikkaimmat tilanherrat, niin osoittautuu, että suurtilanomistajilla, joiden lukumäärä on alle 30.000 henkeä, on maata noin 70 miljoonaa desjatiinaa. Tämä merkitsee, että jokaista tilanherraa kohti tulee yli 2.000 desjatiinaa. Jos otetaan Venäjän rikkaiden tilanomistajain ylimmät kerrokset säätyihin katsomatta (suurin osa heistä on aatelisia, mutta on muitakin maanomistajia), niin heitä on 30.000, joilla on 70 miljoonaa desjatiinaa! Mutta jos otetaan talonpoikaisköyhälistö saman vuoden 1905 väenlaskun mukaan, joka sisältää tuoreimmat, yhtäläisesti kautta Venäjän kootut tiedot, — tiedot, jotka eivät itse asiassa ansaitse kovinkaan suurta luottamusta, kuten kaikki tsaarin aikana tsaarin virkamiesten kokoamat tilastotiedot, mutta joista

kuitenkin saadaan eniten totuutta lähenteleviä ja parhaiten verrattavissa olevia numerotietoja,— jos otetaan talonpoikaisköyhähälistö, niin sitä on 10 milj. taloutta, joilla on noin 70—75 miljoonaa desj. maata. Tämä merkitsee: toisella on yli 2.000 desjatiinaa ja toisella 7½ desjatiinaa taloutta kohti! Ja sitten sanotaan, että se on omavaltaisuutta, jos talonpojat eivät suostu solmimaan vapaaehtoista sopimusta. Mitä sitten merkitsee tämä „vapaaehtoinen sopimus”? Se merkitsee, että tilanherrat ehkä antavat maata hyvää vuokramaksua vastaan, mutta eivät luovuta sitä kenellekään ilmaiseksi. Onko tämä oikeudenmukaista? Ei, se ei ole oikeudenmukaista. Onko se edullista talonpoikaisväestölle? Ei, ei ole edullista. Miten maanomistussuhteet tullaan lopullisesti säätämään, se on tulevan keskusvallan asia, mutta nyt on tilanherrain maat siirrettävä viipymättä ja ilman lunastusmaksua talonpoikaistolle ehdolla, että ottaminen tapahtuu järjestyneesti. Ministeri Tshernov, väittäessään minun toveriani Smilgaa vastaan, sanoi Ylimmässä maakomiteassa, että „järjestynyt ottaminen” on kaksi sanaa, jotka kumoavat toisensa: jos se on poisottamista, niin se ei ole järjestynyttä, mutta jos se on järjestynyttä, niin se ei ole poisottamista. Mielestäni tämä arvostelu on väärä. Olen sitä mieltä, että jos talonpoikaiston enemmistö on hyväksynyt päätöksen kylässä tai volostissa, ujestissa tai kuvernementissa ja talonpoikain edustajakokoukset ovat eräissä kuvernementeissa, ellei kaikissa, pystyttäneet paikkakunnan vallan, joka edustaa enemmistön etuja ja tahtoa, vallan, joka edustaa väestön, s.o. maanviljelijäin enemmistön, tahtoa — kun kerran paikkakunnilla on luotu tällainen valta, niin sen päätös on sellaisen vallan päätös, jonka talonpojat tunnustavat. Se on sellainen valta, jota kohtaan paikkakuntien talonpoikaisväestö ei voi olla tunte-matta täydellistä kunnioitusta, sillä on päivänselvää, että tämä valta, vapaasti valittu valta, päättää, että tilanherrain maa täytyy heti luovuttaa talonpoikaistolle. Tietäköön talonpoika, että hän ottaa tilanherran maata ja jos hän siitä maksaa, niin maksakoon talonpoikien ujestikassoihin; tietäköön hän, että nämä rahat käytetään maatalouden parantamiseen, katukiveykseen, teihin j.n.e. Tietäköön talonpoika, ettei hän ota omaa maatansa *eikä myöskään tilanherran maata*, vaan koko kansan maata, josta Perustava kokous määrää lopullisesti. Sen vuoksi heti vallankumouksen

alusta alkaen, heti ensimmäisen maakomitean muodostamisesta lähtien tilanherralla ei saa olla mitään oikeuksia maahan eikä tästä maasta saa periä mitään rahakorvausta.

Meidän ja vastustajiemme välinen peruserimielisyys piilee sen ymmärtämisessä, mitä on järjestys ja mitä on laki. Tähän saakka on luultu, että lakia ja järjestystä on se, mikä on sopivaa tilanherroille ja virkamiehille, mutta me väitämme, että lakia ja järjestystä on se, mikä on sopivaa talonpoikaiston enemmistölle. Ja Neuvostojen Yleisvenäläisen Neuvoston valitsemiseen saakka, Perustavan kokouksen valitsemiseen saakka, siihen saakka kaikki paikkakunnilla olevat vallanelimet — ujestikomiteat, kuvernementtikomiteat — edustavat korkeinta lakia ja järjestystä! Omavaltaisuudeksi me nimitämme sitä, kun yksi tilanherra satoja vuosia vanhojen oikeuksien perusteella vaatii „vapaaehtoista” sopimusta kolmelta sadalta talonpoikaisperheeltä, joilla kullakin on keskimäärin 7½ desjatiinaa maata! Me sanomme: „hyväksyttäköön päätökset enemmistön tahdon mukaisesti; me haluamme, että talonpojat saisivat tilanherrain maat nyt heti, yhtään kuukautta, yhtään viikkoa, yhtään päivää vitkastelematta!”.

Meitä vastaan väitetään: „jos talonpojat nyt ryhtyisivät ottamaan maita, niin ottaisivat tietysti rikkaimmat, ne, joilla on karjaa, työvälineitä j.n.e.; ja eikö se sen vuoksi olisi vaarallista juuri talonpoikaisköyhälistön kannalta?”. Toverit, tätä perustelua minun pitää tarkastella lähemmin, sillä puolueemme on kaikissa päätöksissään, ohjelmissaan ja kansalle esittämässään vetoamuksissa julistanut: „me olemme palkkatyöläisten ja köyhien talonpoikien puolue; heidän oikeuksiaan me haluamme suojella; he ja vain he, vain nämä luokat voivat vapauttaa ihmiskunnan niistä kauhuista, joihin tämä kapitalistien sota on sen syössyt”.

Sen vuoksi niihin vastaväitteisiin, että meidän päätöksemme eivät muka ole talonpoikaisköyhälistön etujen mukaisia, sellaisiin vastaväitteisiin me suhtaudumme erittäin tarkkaavaisesti ja kehotamme tarkastelemaan niitä erittäin huolellisesti, sillä nuo vastaväitteet koskevat itse asian olemusta, aivan kysymyksen ydintä. Asian olemushan onkin juuri siinä, millä tavalla voidaan puoltaa kaupungin ja maaseudun palkkatyöläisten etuja, köyhien talonpoikien etuja tapahtuvassa vallankumouksessa, nykyisessä Venäjän valtiollisessa uudistuksessa; millä tavalla voidaan ja miten

on puollettava heidän etujaan tilanherrain tai rikkaiden talonpoikien — noiden kapitalistien — etuja vastaan. Tässä on tietysti kysymyksen ydin, sen koko olemus! Ja sittenkin meitä vastaan väitetään, että jos talonpojille suositellaan viipymätöntä maiden ottamista, niin ottavat etupäässä ne, joilla on työvälineitä ja karjaa, mutta köyhät eivät saa mitään. Minä kysyn teiltä: auttaako sitten tilanherrain kanssa solmittu vapaaehtoinen sopimus?

Te tiedätte mainiosti, että tilanherrat eivät mielellään vuokraa maitansa niille talonpojille, joilla ei ole kopeekkaakaan taskussa, vaan päinvastoin pyrkivät tekemään „vapaaehtoisia” sopimuksia silloin, kun heille luvataan hyvä maksu. Ilmaiseksi tilanherrat eivät ole jostain syystä maitansa tähän saakka antaneet; meillä Venäjällä ei kai kukaan ole huomannut näin tapahtuneen.

Kun puhutaan vapaaehtoisesta sopimuksesta tilanherrain kanssa, niin se merkitsee, että huomattavasti voimistetaan, laajennetaan ja lujitetaan sitä etuoikeudellista, ensisijaista asemaa ja niitä etuisuuksia, joita rikkaat talonpojat nauttivat, sillä rikkaat talonpojat voivat varmasti maksaa tilanherroille ja jokaisen tilanherran mielestä rikas talonpoika on maksukykyinen henkilö. Tilanherra tietää, että tämä talonpoika voi maksaa ja että häneltä voi maksun periä, ja siksi näistä „vapaaehtoisista” tilanherrain kanssa solmituista sopimuksista hyötyvät juuri rikkaat talonpojat enemmän kuin köyhät. Jos sitä vastoin on mahdollista auttaa viipymättä köyhää talonpoikaa, niin vain sillä toimenpiteellä, jota olen ehdottanut, nimittäin: maa pitää siirtää heti ja maksutta talonpojille.

Tilanherrain maanomistus on ollut ja on mitä suurinta vääryyttä. Se, että talonpojat ottavat maksutta nämä maat haltuunsa, jos tämä otto tapahtuu enemmistön tahdon mukaisesti, ei ole omavaltaisuutta, vaan oikeuksien palauttamista. Tällainen on meidän kantamme, ja siksi sitä toteamaa, että tämä muka tuottaa tappiota talonpoikaisköyhälistölle, me pidämme suurena epäoikeudenmukaisuutena. „Vapaaehtoiseksi” sopimukseksi nimitetään — vain Shingarjov voi nimittää „vapaaehtoiseksi” sopimukseksi — sitä, kun yhdellä tilanherralla on 2.000 desjatiinaa ja 300 talonpojalla 7 ja puoli desjatiinaa keskimäärin kullakin. Kun tätä sopimusta nimitetään vapaaehtoiseksi, niin se on talonpojan pilkkaamista. Se ei ole vapaaehtoinen

sopimus, vaan talonpoikaistolle tyrkytetty pakkosopimus, pakkosopimus siihen saakka, kunnes jokainen talonpoikain volosti-, kuvernementti- ja ujestineuvosto sekä Yleisvenäläinen Neuvosto julistaa, että tilanherrain maanomistus on suurta vääryyttä ja että sen lakkauttamisessa ei voida sieittää tunnin eikä minuutinkaan viivyttelyä.

Maan täytyy olla koko kansan omaisuutta, minkä säätäminen kuuluu valtiiovallan keskuselimelle. Siihen saakka, kunnes se kutsutaan koolle, paikalliset vallanelimet — toistan sen vielä kerran — ottavat tilanherrain maat, ja niiden tulee tehdä se järjestyneesti enemmistön päätöksen mukaisesti. Se ei ole totta, kun sanomalehdet kirkuvat, että Venäjällä vallitsee muka epäjärjestys! Se ei ole totta, maaseudulla vallitsee nyt parempi järjestys kuin ennen, sillä enemmistö päättää asioista; tilanherroille on tuskin ollenkaan tehty väkivaltaa; tilanherroihin kohdistuneet epäoikeudenmukaiset väkivaltatapaukset ovat aniharvoja; ne ovat aivan merkityksettömiä eikä väkivallan tapauksia ole koko Venäjän mitassa enempää kuin ennenkään.

Nyt minun on pysähdyttävä tarkastelemaan vielä erästä perustelua, jonka olen joutunut kuulemaan ja käsittelemään „Pravda” lehdessämme maiden viipymättömän talonpoikaistolle luovuttamisen yhteydessä*.

Tämän perustelun olemus on siinä, että jos talonpojille suositellaan tilanherrain maan viipymätöntä ja maksutonta haltuunottoa, niin se saa aikaan tyytymättömyyttä, ärtyneisyyttä, epäilystä ja ehkäpä kiihtymystäkin rintamalla olevien sotamiesten keskuudessa, jotka ehkä sanovat: „jos talonpojat ottavat nyt maan, kun meidän on oltava rintamalla, niin me jäämme ilman maata”. Kaikki sotilaat lähtisivät ehkä rintamalta, ja seurauksena olisi kaaos ja anarkia. Tähän me vastaamme siten, että tämä vastaväite ei koske lainkaan peruskysymystä: on samantekevää otaanko maa maksua vastaan, tilanherrain kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti tai talonpoikaiston enemmistön päätöksellä, sotamiehet kuitenkin pysyvät rintamalla niin kauan kuin sota jatkuu, ja he tietenkin pysyvät rintamalla eivätkä voi palata kotikyliinsä. Minkä vuoksi rintamalla olevat sotamiehet eivät voisi pelätä, että vapaaehtoista sopimusta hyväkseen käyttäen tilanherrat asettavat epä-

* Ks. tätä osaa, ss. 447—450. *Toim.*

edullisia ehtoja, minkä vuoksi heidän pitäisi pelätä sitä, että talonpoikaisto ratkaisee asian enemmistön tahdon mukaisesti tilanherroja vastaan? Se on käsittämätöntä! Minkä tähden rintamasotilaan pitäisi suhtautua luottamuksella tilanherraan, tilanherran kanssa solmittavaan „vapaaehtoiseen” sopimukseen? Kun näin puhuvat tilanherrain ja kapitalistien puolueet, niin sen minä ymmärrän, mutta että näin suhtautuisi asiaan rintamalla oleva venäläinen sotamies, sitä minä en usko. Jos on olemassa tilanherran kanssa solmittu „vapaaehtoinen” sopimus, niin sotamies ei nimitä sitä järjestykseksi eikä tunne luottamusta sitä kohtaan, vaan hän pikemminkin katsoo asian olevan siten, että jatkuu vanha tilanherrain aikainen epäjärjestys.

Sotamiehessä herättää paljon suurempaa luottamusta se, kun hänelle sanotaan: maa siirtyy kansalle, paikalliset talonpojat vuokraavat sitä, eivätkä maksa vuokraa tilanherralle, vaan vievät sen omaan komiteaansa yhteistä käyttöä varten, näitä samaisia rintamasotilaita varten, mutta ei tilanherralle. Jos se tehdään enemmistön tahdon mukaisesti, niin rintamasotilas käsittää, että mitään tilanherrojen kanssa solmittavia „vapaaehtoisia” sopimuksia ei voi enää olla, että tilanherrat ovat samoja tasa-arvoisia kansalaisia, joita ei kukaan halua loukata. Maa on koko kansan omaisuutta, siis se kuuluu myös tilanherralle, mutta ei aateliston oikeuksien perusteella, vaan kuin kansalaiselle yleensä. Maanomistajakartanoherroilla ei saa olla mitään etuoikeuksia, ei mitään etuoikeuksia siitä ajasta alkaen, jolloin kukistettiin tsaarin valta, tsaarin, joka oli suurin tilanherra ja kansanjoukkojen sortaja. Vapauden pystyttämisen jälkeen tilanherrain valta on katsottava kertakaikkiaan ja ainiaaksi kukistetuksi. Rintamasotilas ei menetä mitään tämän katsantokannan vuoksi, vaan päinvastoin se herättää hänessä paljon enemmän luottamusta valtiovaltaan ja rauhallista varmuutta kodistaan, että hänen perheelleen ei tulla tekemään vääryyttä ja että se ei jää huolottomaksi.

On olemassa vielä eräs perustelu, joka esitettiin meidän ehdotustamme vastaan. Perustelun sisältönä on se, että jos talonpojat heti ottaisivat tilanherrain maat, niin sellainen äkkipikaa tapahtuva, riittämättömästi valmistettu ottaminen kenties johtaisi maan muokkauksen huononemiseen, kylvöt kenties tehtäisiin huonommin. Minun on sanottava, että

enemmistön valtaa, yleistä valtiovaltaa ei ole vielä luotu, että talonpojat eivät vielä luota tarpeeksi itseensä eivätkä ole lakanneet luottamasta tilanherroihin ja kapitalisteihin; minusta kuitenkin tuntuu, että päivä päivältä me lähestymme sitä, päivä päivältä talonpoikaisto yhä vähemmän luottaa vanhaan valtiovalttaan ja pääsee selville siitä, että talonpoikain, sotilaiden, työläisten ynnä muiden edustajain eikä kenenkään muiden on muodostettava Venäjän hallitus; olen sitä mieltä, että jokainen päivä tuo meidät lähemmäksi sitä aikaa, mutta ei sen vuoksi, että jotkut puolueet ovat neuvoneet niin tekemään: miljoonat ihmiset eivät tule koskaan seuraamaan minkään puolueen neuvoja, elleivät nämä neuvot lyö yhteen sen kanssa, mitä heidän elämänsä kokemus heille opettaa. Me lähenemme nopein askelin sitä aikaa, jolloin Venäjällä ei tule olemaan mitään muuta valtaa kuin talonpoikain ja työläisten edustajien valta. Ja kun minulle sanotaan, että äkkipikaa tapahtuva maiden ottaminen johtaa kenties maan muokkauksen huononemiseen, kylvöjen laadun huononemiseen, niin minun on sanottava, että meidän talonpoikamme muokkaavat maansa erittäin huonosti poljetun asemansa ja tilanherrain harjoittaman voisisataisen sorron seurauksena. Venäjää kuten kaikkia sotaakäyviä maita on tietenkin kohdannut kauhea pula, eikä Venäjää voida pelastaa, ellei siirrytä maan parempaan muokkaukseen ja ihmistyön mitä suurimpaan säästämiseen. Mutta voisiko tilanherrain kanssa solmittava „vapaaehtoinen” sopimus saada aikaan nyt, ensi kylvön aikana, jonkin muutoksen? Minkä sitten? Pitäisivätkö tilanherrat sitten parempaa huolta maiden muokkauksesta, suorittaisivatko talonpojat kylvönsä huonommin, jos he tietäisivät kylvävänsä koko kansan maita eivätkä tilanherrain maita? Jos he tietäisivät maksavansa omiin talonpoikaiskassoihinsa eivätkä tilanherralle? Tämä on sellaista järjettömyyttä, että minua ihmetyttää, kun kuulen esitettävän tällaisia perusteluja; tämä on kerrassaan uskomatonta ja pelkkää tilanherrain oveluutta.

Tilanherrat ovat käsittäneet, että kepin avulla ei voida enää hallita, tämän he ovat ymmärtäneet hyvin ja he ottavat käytäntöön sen hallitsemismenetelmän, joka on uutuuksena Venäjällä, mutta jota on jo kauan käytetty Länsi-Euroopassa, Länsi-Euroopan maissa. Ettei enää käy päinsä kepin avulla hallitseminen, sen on todistanut meillä kaksi vallan-

kumousta ja Länsi-Euroopan maissa sen ovat todistanet kymmenet vallankumoukset. Nämä vallankumoukset opettavat tilanherroja ja kapitalisteja, ne opettavat, että heidän pitää hallita kansaa petoksella ja imartelulla; pitää mukautua, kiinnittää takinrintaan punainen merkki ja kansan nylkijöinäkin sanoa: „Me olemme vallankumouksellisia demokraatteja, olkaa hyvä ja odottakaa, me teemme kaiken hyväksenne”. Se perustelu, että talonpojat muka huonommin suorittaisivat kylvön nyt, kun he käyvät kylvämään koko kansan maita eivätkä enää tilanherrain maita, on nimenomaan talonpoikain pilkkaamista ja yritystä jatkaa petoksella heidän hallintaansa.

Toistan: tilanherran omistusta ei saa lainkaan olla; maanhallinta ei ole vielä omistusta, maanhallinta on väliaikainen toimenpide ja se muuttuu joka vuosi. Talonpoika, joka saa vuokralle maatilkun, ei rohkene pitää sitä omaan. Maa ei ole hänen eikä tilanherran, vaan koko kansan maata. Toistan, tämä seikka ei voi huonontaa peltojen kylvöä tänä vuonna, tänä keväänä. Moinen oletamus on niin mahdoton ja epätodenmukainen, että sanon teille vain sen, että tulee varoa tilanherroja, ei saa luottaa heihin eikä saa antaa pettää itseään hellillä sanoilla ja kauniilla lupauksilla. Pitää muistaa, että päätöksissään aika varovaisen talonpoikain enemmistön päätös on laillinen ja yleisvaltakunnallinen päätös. Tässä suhteessa voi luottaa talonpoikiin. Hallussani on esimerkiksi Penzan talonpoikain päätös, joka ensimmäisestä kohdastaan aina viimeiseen saakka on täynnä varovaisuutta: talonpojat eivät hanki mitään kiireellistä koko Venäjää käsittävää uudistusta, mutta he eivät tahdo saattaa itseään sietämättömään orjuuteen, ja siinä he ovat oikeassa. Pahinta orjuutta on ollut ja on tilanherrain harjoittama orjuus, maanomistajien ja sortajien harjoittama orjuus. Ja siksi tämän orjuuden lakkauttamista ei saa lykätä yhdelläkään viikolla, yhdelläkään tunnilla, mutta miten hyvänsä suoritetun poisoton tulee olla järjestynyttä ottamista, ei omaisuudeksi eikä jaettavaksi ottamista, vaan ainoastaan koko kansan omistaman maan ottamista yhteiseen käyttöön.

Tämän ottamista koskevan kysymyksen käsittelyn voi-sinkin näin ollen lopettaa ja vastata, että meidän ehdotus-tamme vastaan esitetyt väitteet perustuvat tilanherrain ja kapitalistien taholta petokseen, mutta ei-tilanherrain ja

ei-kapitalistien taholta, sellaisten ihmisten taholta, jotka haluavat puolustaa työtätekevien etuja, ne perustuvat väärinkäsitykseen sekä siihen, että he liian kovasti uskovat tilanherrain ja kapitalistien meistä levittämiin valheisiin. Jos tarkastellaan meidän perustelujamme, niin osoittautuu, että oikeutettua vaatimusta tilanherrain omistuksen viipymättömästä lakkauttamisesta, aivan samoin kuin maaomaisuuden siirtämistä kansan haltuun ei voida toteuttaa ennenkuin valtiovallan keskuselin kokoontuu, mutta me neuvomme mitä päättävämmin siirtämään heti paikkakunnilla maat talonpoikain hallintaan rikkomatta tällöin pienimmästäkin määrin järjestystä. Me annamme tämän neuvon päätöslauselmissamme, mutta ehkä tämä neuvo on tarpeeton, sillä ilman sitäkin talonpojat toteuttavat tätä käytännössä.

Siirryn tarkastelemaan toista kysymystä, johon on kiinnitettävä suurin huomio, sitä kysymystä, miten me tahtoisimme ja miten pitäisi työtätekevien joukkojen etujen kannalta menetellä maahan nähden silloin, kun se tulee olemaan jo koko kansan omaisuutta, kun yksityisomistus tulee hävitettyä. Se hetki on Venäjällä jo aivan lähellä. Ja todellakin tilanherrain vallan mahtia on ainakin horjutettu, ellei kokonaan kumottu. Kun maa on kaikkien talonpoikain hallinnassa, kun tilanherroja ei enää ole olemassa, niin kuinka on toimittava, kuinka on jaettava maa? Minusta tuntuu, että tässä kysymyksessä on määriteltävä jokin yleinen kanta, peruskatsantokanta, sillä maankäytön järjestely paikkakunnilla jää luonnostaan aina talonpoikain huoleksi. Demokraattisessa valtiossa ei toisin voi ollakaan, se on niin selvä, ettei siitä kannata enempää puhuakaan. Mutta kun herätetään kysymys, miten on meneteltävä, että maa joutuisi työtätekeville, niin me sanomme: me tahdomme puolustaa palkkatyöläisten ja köyhien talonpoikien etuja. Tätä pitää tehtävänään meidän Venäjän bolshevikki-sosialidemokraattien puolueemme. Me kysymme itseltämme: kun sanotaan, että maa siirtyy kansan haltuun, niin onko se sama kuin jos sanottaisiin, että maa siirtyy työtätekevien haltuun? Ja me vastaamme: ei, se ei ole sama asia! Kun sanotaan, että maa siirtyy kansan haltuun, niin se merkitsee, että tilanherrain omistus tulee lakkautetuksi; se merkitsee, että kaikki maa kuuluu koko kansalle; se merkitsee, että jokainen, joka ottaa maata, ottaa sitä vuokralle

koko kansalta. Jos tämä järjestys vakiintuu, niin se merkitsee, että maanhallinnassa ei tule olemaan mitään eroavaisuutta, kaikki maa tulee olemaan yhteistä, kuten talonpojat usein sanovat: „kaikki vanhat maan raja- ja väliaidat katoavat, maa vapautuu väliaidoista: tulee vapaa maa ja vapaa työ”.

Merkitseekö tämä, että maa luovutetaan kaikille työtätekeville? Ei, ei merkitse. Vapaa työ vapaalla maalla — se merkitsee, että kaikki vanhat maanhallintamuodot on hävitetty eikä ole mitään muuta maanomistusta kuin valtion omistus; kukin ottaa maata vuokralle valtiolta; on olemassa yleinen valtiovalta, kaikkien työläisten ja talonpoikain valta; tältä vallalta talonpoika yksistään ottaa maata vuokraajana; valtion ja talonpojan välillä ei ole mitään välittäjiä; jokainen ottaa maata samoilla ehdoilla; se on vapaata työtä vapaalla maalla.

Merkitseekö tämä, että maa annetaan kaikille työtätekeville? Ei, ei merkitse. Maata ei voi syödä, ja taloudenhoito edellyttää, että on työvälineitä, karjaa, laitteita, rahaa; rahatta ja työvälineittä ei taloudenhoito käy päinsä. Sen vuoksi, kun te säädätte sellaisen järjestyksen, että vapaalla maalla tehdään vapaata työtä, mitään tilanherrain maanomistusta, mitään maanomistuskategorioita ei tule olemaan, tulee olemaan vain koko kansan omistus maahan ja vapaita maanvuokraajia, jotka vuokraavat maata valtiolta. Kun te sen säädätte, niin se ei ole maan luovuttamista kaikille työtätekeville, se merkitsee vain sitä, että jokainen isäntä käyttää vapaasti maata; ken tahtoo, hän ottaa vapaasti valtion maata. Se on oleva suuri askel eteenpäin tsaristiseen ja tilanherrain Venäjään verrattuna. Se on oleva suuri askel eteenpäin, sillä tsaristinen, tilanherrain Venäjä oli sellainen Venäjä, jossa 70.000.000 desjatiinaa oli annettu 30.000 Markoville, Romanoville ynnä muulle saman kaltaiselle tilanherralle; siitä tulee sellainen Venäjä, jossa tehdään vapaata työtä vapaalla maalla. Se on jo nyt monilla paikkakunnilla toteutettu. Venäjä on jo nyt ottanut askelen eteenpäin tsaristiseen, tilanherrain Venäjään verrattuna, mutta se ei ole maan siirtämistä työtätekeville, se on maan siirtämistä isännälle, sillä jos maa on koko valtion omaisuutta ja sitä ottavat ne, jotka haluavat harjoittaa maataloutta, niin se ei vielä riitä, ei riitä yksistään se, että halutaan harjoittaa maataloutta, tarvitaan myös taitoa,

mutta taitokaan ei ole kaikki kaikessa. Jokaisella batrakilla ja päivätyöläisellä on taitoa, mutta häneltä puuttuu karjaa, työvälineitä, pääomaa, ja sen vuoksi vaikka te tekisitte kuinka paljon päätöksiä, vaikka te puhuisitte kuinka paljon, niin se ei auta meitä järjestämään vapaata työtä vapaalla maalla. Vaikka me kirjoittaisimme jokaisen volostihallinnon seinään sanat „vapaa maa”, niin se ei parantaisi asiaa. Työtätekevien eduksi samoin kuin Länsi-Euroopan tasavalloissa, joissa vankilain seiniin on kirjoitettu „vapaus, veljeys ja tasa-arvoisuus”, vankilat pysyvät siitä huolimatta vankiloina. Vaikka tehtaan seinään kirjoitettaisiin sanat: „vapaus, veljeys ja tasa-arvoisuus”, kuten on Amerikassa, niin tehdas siitä huolimatta pysyy pakkotyölaitoksena työläisille ja paratiisina kapitalisteille.

On siis ajateltava eteenpäin, miten päästäisiin siihen, että olisi muutakin kuin vapaa työ, joka kylläkin on askel eteenpäin, mutta joka ei vielä ole askel työtätekevien etujen suojelemiseksi, se on askel tilanherrain rosvouksesta vapautumista kohti, tilanherrain riistonalaisuudesta, Markoveista, poliisijärjestyksestä j.n.e. vapautumista kohti, mutta se ei ole askel työtätekevien etujen suojelemiseksi, sillä ilman karjaa, ilman työvälineitä, ilman pääomaa köyhä, mitään omistamaton talonpoika ei voi käyttää maata hyödyksensä. Juuri siksi suhtaudun suuresti epäillen niin sanottuun kahteen mittaan eli kahteen normiin: työhön perustuvaan normiin ja kulutukseen perustuvaan normiin. Tiedän, että narodnikkipuolueissa on aina tapana pohtia ja selitellä näitä normeja. Tiedän, että nämä puolueet pitävät välttämättömänä säätää nuo kaksi normia, nuo kaksi mittaa: työhön perustuvan normin, siis sen määrän maata, jota enempiä perhe ei voi viljellä, ja kulutukseen perustuvan normin, siis sen määrän maata, jota vähempi määrä merkitsisi jo nälänhätää. Sanon, että tähän kysymykseen normeista eli mitoista minä suhtaudun suuresti epäillen ja pidän tätä suunnitelmaa virkamiesten suunnitelmana, josta ei koidu hyötyä ja jota ei voida toteuttaa elämässä, vaikka te hyväksyisittekin täällä tuon suunnitelman. Siinä on asian ydin! Tuo suunnitelma ei voi edes jossain määrin tuntuvasti helpottaa palkkatyöläisten ja köyhien talonpoikain asemaa, tuo suunnitelma, vaikka te sen hyväksyisittekin, jää paperille siihen saakka, kunnes vallitsee kapita-

lismi. Tuo suunnitelma ei auta meitä löytämään oikeaa tietä kapitalismista sosialismiin siirtymiseksi.

Kun puhutaan näistä kahdesta mitasta, näistä kahdesta normista, käsitetään asia siten kuin olisi olemassa vain maa ja kansalaiset, ikään kuin mitään muuta maailmassa ei olisikaan. Jos asia olisi näin, niin mainittu suunnitelma olisi hyvä. Mutta asia ei ole niin: on olemassa pääoman valta, rahan valta, ilman rahaa ei voida hoitaa taloutta, vaikka maa olisi kuinka vapaa ja „mitat” minkälaisia hyvänsä, sillä niin kauan kuin raha on olemassa, säilyy myös palkkatyö. Se vuorostaan merkitsee, että rikkaat talonpojat, joita Venäjällä on vähintään miljoona perhettä, sortavat ja riistävät palkkatyöläisiä ja tulevat sortamaan heitä myös „vapaalla” maalla. Nämä rikkaat talonpojat palkkaavat yleensä vakituisesti eivätkä vain poikkeustapauksissa itselleen työläisiä, vuosi-, aika- ja päiväpalkkalaisia, siis riistävät köyhiä talonpoikia, proletaareja. Rinnan tämän kanssa on miljoonia ja miljoonia hevosettomia talonpoikia, jotka eivät tule toimeen myymättä työvoimaansa, menemättä muualle ansiotöihin j.n.e. Säättäkää te minkälaisia „normeja” hyvänsä, mutta niin kauan kuin rahan valta säilyy, pääoman valta säilyy, ne eivät parhaimmassakaan tapauksessa sovellu elämään siksi, että niissä ei oteta huomioon sitä perustekijää, että työvälaineiden, karjan ja rahan omistus jakautuu epätasaisesti; ei oteta huomioon, että on olemassa palkkatyö, jota riistetään. Tämä on tärkein tosiasia Venäjän nykyelämässä eikä sitä voida kiertää, ja jos me säädämme joitakin „mittoja”, kiertää elämä ne, ja „mitat” jäävät pelkästään paperille. Sen vuoksi ja juuri sitä varten, että omistamattomien ja köyhien talonpoikien edut saataisiin puolletuksi tässä Venäjän mitä suurimmassa uudistuksessa, jota te nyt toteutate ja jonka te epäilemättä saatte toteutetuksi, kun maan yksityisomistus saadaan lakkautetuksi ja otetaan askel kohti parempaa, sosialistista tulevaisuutta; sitä varten, että tässä suuressa uudistuksessa, jonka te olette vasta aloittaneet, joka tähtää kauas eteenpäin ja joka, liioittelematta sanottuna, tulee epäilemättä toteutetuksi Venäjällä, sillä ei ole olemassa sellaista voimaa, joka voisi estää sen; sitä varten, että työläisten ja köyhien talonpoikien edut saataisiin puolletuksi ei voida kulkea normien eli mittojen säätämisen tietä, vaan on löydettävä toinen tie.

Minä ja toverini siitä puolueesta, jonka nimessä minulla on kunnia puhua, tiedämme vain kaksi tietä maatalouden palkkatyöläisten ja köyhien talonpoikien etujen puolustamiseksi ja nämä kaksi tietä me suosittelemme talonpoikain Neuvoston hyväksyttäväksi.

Toinen tie on maatalouden palkkatyöläisten ja köyhien talonpoikien järjestäminen. Me tahdomme ja neuvomme, että jokaisessa talonpoikaiskomiteassa, jokaisessa volostissa, ujestissa, kuvernementissa muodostettaisiin erillinen fraktio eli erillinen ryhmä sellaisista maatalouden palkkatyöläisistä ja köyhistä talonpojista, joiden pitää kysyä itseltään: jos maa tulee huomenna koko kansan omaksi,— ja sellaiseksi se ehdottomasti tulee, sillä kansa tahtoo sitä,— niin mitä meidän on tehtävä? Me, joilla ei ole karjaa, työvälineitä, mistä me niitä saamme? Miten me järjestämme taloudenhoidon? Miten meidän on valvottava etujamme? Miten meidän on huolehdittava siitä, että maa, josta tulee koko kansan oma, josta todella tulee koko kansan oma, että se ei joutuisi *yksistään isäntien* käsiin? Jos maa joutuu niiden käsiin, joilla on tarpeeksi karjaa ja työvälineitä, niin paljonko me siitä hyödyimme? Senkö tähden me suoritimme tämän suuren kumouksen? Sitäkö me tarvitsimme?

Maa tulee olemaan „kansalla”, mutta se *ei riitä* maatalouden palkkatyöläisten etujen puolustamiseksi. Tärkein tie ei ole se, että täältä ylhäältä säädetään tai talonpoikaiskomitea säättää maan yksilöhallinnan „mitan”. Niin kauan kuin vallitsee pääoma, nämä mitat eivät auta eivätkä ne vapauta kapitalismin herruudesta. Sitä varten, että päästäisiin kapitalismin ikeen alta, sitä varten, että koko kansan maa siirtyisi *työtätekevien* käsiin, on olemassa vain yksi perustie: se on maatalouden palkkatyöläisten järjestämisen tie, palkkatyöläisten, jotka pitävät ohjeenaan kokemustaan, havaintojaan ja epäluottamustaan siihen, mitä kansan nylkyrit heille puhuvat, vaikka nämä nylkyrit esiintyisivät punaiset rusetit rinnassaan ja nimittäisivät itseään „vallankumouksellisiksi demokraateiksi”.

Vain itsenäinen järjestäytyminen paikkakunnilla, vain oman kokemuksen varteenottaminen opettaa köyhiä talonpoikia. Mutta tätä kokemusta ei saada helpolla, me emme voi luvata emmekä lupaa maitovirtoja ja kiisselirantoja. Ei, tilanherrat kukistetaan siksi, että kansa niin tahtoo, mutta

kapitalismi säilyy. Sen kukistaminen on paljon vaikeampaa ja sen kukistamiseen johtaa toinen tie. Tänä tienä on maatalouden palkkatyöläisten ja köyhien talonpoikien itsenäisten, erillisten järjestöjen tie. Juuri tämän asettaa puolueemme etualalle.

Vain se tie voi turvata maan asteittaisen, vaivalloisen, mutta kuitenkin varman siirtymisen todella työtätekevien käsiin.

Toinen toimenpide, jota puolueemme suosittelee, on se, että jokaisesta suurtaloudesta, esimerkiksi jokaisesta tilanherran suurkartanosta, joita Venäjällä on 30.000, muodotettaisiin mahdollisimman pian mallitalouksia, joissa maataloustyöläiset ja oppineet agronomit harjoittaisivat yhteisviljelyä käyttäen tähän tarkoitukseen tilanherrain karjaa, kalustoa j.n.e. Ilman tätä maataloustyöläisten Neuvostojen johdolla tapahtuvaa yhteisviljelyä ei päästä siihen, että kaikki maa olisi työtätekevien hallussa. Yhteisviljely on tietenkin vaikea asia, ja jos joku kuvittelisi, että tätä yhteisviljelyä voidaan tyrkyttää ylhäältä käsin ja päättää siitä siellä, niin se olisi tietenkin hulluutta, koska vuosisatojen aikainen tottumus erillisiin talouksiin ei voi yhtäkkiä kadota ja koska siihen tarvitaan rahaa, tarvitaan mukautumista uusiin elämän perusteisiin. Jos nämä neuvot, tämä ajatus yhteisviljelystä, yhteisestä kalustosta, yhteisestä karjasta sekä työvälineiden hyväksikäytöstä yhdessä agronomien kanssa mitä parhaimmalla tavalla; jos nämä neuvot olisivat eri puolueiden keksintöä, niin asiat olisivat huonosti, sillä kansan elämässä ei tapahdu mitään muutoksia jonkun puolueen neuvosta, sillä kymmenet miljoonat ihmiset eivät nouse vallankumoukseen puolueen neuvosta, mutta mainittu muutos olisi paljon suurempi vallankumous kuin heikkojärkisen Nikolai Romanovin kukistaminen. Toistan, kymmenet miljoonat ihmiset eivät lähde vallankumoukseen tilauksesta, vaan he lähtevät silloin, kun välttämätön tarve pakottaa heidät siihen, kun kansa on joutunut ulospääsemättömään tilanteeseen, kun kymmenien miljoonien ihmisten yksimielinen painostus ja päättäväisyys murtaa kaikki vanhat esteet ja todella pystyy luomaan uuden elämän. Kun me suosittelemme tätä toimenpidettä, neuvomme ryhtymään siihen varovasti ja sanomme, että se käy välttämättömäksi, niin me emme johda sitä ainoastaan ohjelmastamme ja sosialistisesta

opistamme, vaan myös siitä, että sosialisteina ja seuratuamme länsieurooppalaisten kansojen elämää olemme tulleet tähän johtopäätökseen. Me tiedämme, että siellä oli aikanaan paljon vallankumouksia, jotka loivat demokraattisia tasavaltoja; me tiedämme, että Amerikassa vuonna 1865 voitettiin orjanomistajat ja sen jälkeen jaettiin talonpojille satoja miljoonia desjatiinoja maata ilmaiseksi tai melkein ilmaiseksi, ja sittenkin siellä jos missään vallitsee kapitalismi ja polkee työtätekeviä joukkoja yhtä kovasti ellei vieläkin kovemmin kuin muissa maissa. Siinä se sosialistinen oppi, siinä se toisten kansojen tarkkailu, joka on johdattanut meidät siihen vahvaan vakaumukseen, että ilman tieteellisen koulutuksen saaneiden agronomien johdolla tapahtuvaa maataloustyöläisten yhteistä ja parhaimpien koneiden käyttöön perustuvaa maanviljelyä ei voida vapautua kapitalismin ikeen alta. Mutta jos me nojautuisimme yksistään Länsi-Euroopan maiden kokemukseen, olisivat asiamme Venäjän suhteen huonosti, sillä Venäjän kansa kykenee joukkona ottamaan vakavan askelen tätä uutta tietä kulkien vasta silloin, kun on ilmaantunut äärimmäinen tarve siihen. Ja me sanomme: nimenomaan sellainen aika on koittanut, jolloin tämä koko Venäjän kansan äärimmäinen tarve kolkuttaa ovelle. Tämä äärimmäinen tarve merkitsee sitä, että taloutta ei voida enää hoitaa vanhaan tapaan. Jos me vanhaan tapaan pysymme pienissä talouksissa, vaikkapa vapaina kansalaisinakin vapaalla maalla, niin meitä uhkaa kuitenkin väistämätön tuho, sillä rappio-tila kasvaa päivä päivältä ja tunti tunnilta. Siitä puhuvat kaikki; se on tosiasia, jota ei ole aiheuttanut yksilöiden paha tahto, vaan jonka on aiheuttanut maailman anastussota, kapitalismi.

Sota on tuhonnut paljon ihmisiä, koko maailma on veren tahrina, sota on saattanut koko maailman tuhon partaalle. Tämä ei ole liioittelua, kukaan ei ole varma huomisesta päivästä; kaikki puhuvat siitä. Ottakaa „Työläisten ja Sotilaiden Edustajain Neuvoston Tiedonantaja” — siinä kaikki puhuvat: kapitalistit turvautuvat italialaiseen lakkoon ja työnsulkuihin. Se merkitsee: työtä ei ole ja kapitalistit erottavat joukoittain työläisiä. Katsokaa, mihin tämä rikollinen sota on saattanut Venäjän sekä kaikki muutkin maat.

Juuri sen tähden me sanomme: taloudenhoito erillisillä palstoilla, vaikka se olisi „vapaata työtä vapaalla

maalla”, — se ei ole ulospääsy kauheasta pulasta, yleisestä rappiotilasta, se ei ole pelastus. On tarpeen *yleinen työvelvollisuus*, on tarpeen mitä suurin ihmistyön säästäminen, on tarpeen poikkeuksellisen voimakas ja järkkymätön valta, joka pystyisi toteuttamaan tämän yleisen työvelvollisuuden; sitä eivät pysty toteuttamaan virkamiehet, sen pystyvät toteuttamaan ainoastaan työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostot, sillä ne ovat itse kansa, itse kansan suuret joukot, sillä ne eivät ole virkamiesvalta, sillä ne, tuntien talonpoikaiselämän ylhäältä alas asti, voivat säätää työvelvollisuuden, voivat säätää ihmistyön sellaisen suojelun, jonka vallitessa talonpojan työtä ei riistetä, ja näin ollen siirtyminen yhteisviljelyyn tapahtuu asteittain ja harkitusti. Se on vaikea tehtävä, mutta on siirryttävä yhteisviljelyyn suurissa mallitalouksissa; ilman sitä ei voida päästä siitä rappiotilasta, siitä suorastaan epätoivoisesta tilasta, missä Venäjä on, ja olisi mitä suurin erehdys, jos joku arvelisi, että tämä kansan elämän suurenmoinen uudistus voidaan suorittaa yhdellä iskulla. Ei, se vaatii hyvin suurta työtä, vaatii kunkin eri talonpojan ja työläisen voimien ponnistusta, päättäväisyyttä ja tarmoa paikkakunnilla siinä tehtävässä, jonka hän tuntee, sillä tuotannon alalla, millä hän on kymmeniä vuosia työskennellyt. Tätä tehtävää ei voida suorittaa jonkin määräyksen mukaan, mutta se on välttämättä suoritettava, sillä anastussota on saattanut koko ihmiskunnan tuhon partaalle, kymmeniä miljoonia ihmishenkiä on tuhoutunut ja tuhoutuu yhä enemmän tässä hirvittävässä sodassa, elleimme me jännitä kaikkia voimiamme, elleivät työläisten ja talonpoikien Neuvostojen kaikki järjestöt ota yhdessä ratkaisevia askelia tiellä, joka johtaa maan yhteisviljelyyn ilman kapitalisteja, ilman tilanherroja. Vain tämä tie turvaa maan todellisen siirtymisen työtätekevien käsiin.

Julkaistu toukokuun 25 pnä 1917
 „Izvestija Vserossiiskogo Soveta
 Krestjanskijh Deputatov”
 lehden 14. numerossa ja
 joulukuussa 1917 kirjassessa
 „Aineistoa agraarikysymyksestä”.
 Kustantamo „Priboi”

Julkaistaan kirjasen tekstistä,
 joka on tarkistettu
 lehden tekstiin mukaan